

Nyhetsbrev

Information från läkemedelskommittén och medicinska kommittén – mars 2022

Ny version av ”Läkemedelsbehandling av de mest sjuka och sköra äldre”

Sedan flera år hänvisar Region Kronoberg till dessa behandlingsrekommendationer som tas fram i samarbete mellan flera regioner. Antalet medverkande regioner har i år ökat till tolv och Region Kronoberg har nu för första gången deltagit i revideringsarbetet genom Medicinsk grupp Äldre.

Behandlingsrekommendationerna är framtagna eftersom det ofta saknas riktlinjer eller vårdprogram som tar hänsyn till de mest sjuka och sköra äldre, det vill säga äldre personer med stort behov av vård och omsorg.

Ett 30-tal olika diagnoser/tillstånd tas upp angående:

- Vad bör behandlas?
- Icke-farmakologisk behandling
- Vilka läkemedel kan användas?
- Vilka läkemedel/kombinationer bör undvikas/särskilt beaktas?
- När/hur avsluta läkemedelsbehandling?

Nya avsnitt i årets upplaga: typ1-diabetes, anemi och järnbristanemi, dehydrering, infektioner, gikt, konfusion och alkoholberoende.

Det inledande kapitlet beskriver kortfattat vad man ska tänka på när man träffar en äldre skör patient. Här finns tips angående hur man kan minska risken för biverkningar och vilken skattningsskala som kan användas för att hitta läkemedelsrelaterade symtom (PHASE-20). Att alltid värdera om indikation finns för varje ordinerat läkemedel, beakta njurfunktion och även fallrisk, utgör hörnstenar.

Patienten ska ha en korrekt och uppdaterad läkemedelslista, och en säker läkemedelsanvändning innebär att man kan ta sina läkemedel på rätt sätt och i rätt tid. För att förebygga felanvändning av läkemedel och därmed läkemedelsrelaterade skador måste individens förmåga att hantera sina läkemedel själv bedömas regelbundet.

Rekommendationerna finns på [Vårdgivarwebben - Rekommendation äldre \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben.se/Rekommendation_aldre). Utskick av tryckta exemplar kommer att göras under mars månad. Regionens informationsapotekare kommer att dela ut häften vid informationstillfällen på vårdcentraler och kliniker under våren och det kommer även att finnas möjlighet att beställa. Inom en snar framtid kommer även ett mer omfattande bakgrundsmaterial till rekommendationerna att publiceras på ovanstående webbsida.

Ny version av Cosmic

Cambio Cosmic uppgraderas till ny version fredagen den 4 mars 2022. Läs mer på [Vårdgivarwebben - Planerad uppgradering av Cosmic \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben.se/Planerad_uppgradering_av_Cosmic). Utbildningsmaterial finns under versionsnyheter på [Vårdgivarwebben - Utbildningar \(regionkronoberg.se\)](https://vardgivarwebben.se/Utbildningar)

Bland nyheterna i läkemedelsmodulen kan noteras att

- det ges möjlighet till utsättning av flera läkemedelsbehandlingar samtidigt.
- redigering av information kommer att vara möjligt i enskilda ingående ordinationer i ett läkemedelspaket utan att förstöra möjligheten att förskriva som paket.
- källan för graviditets- och amningsvarningar kommer bytas från Fass till Janusmed.

Rättelse inhalatorsammansättning rekommenderade läkemedel

Airflusal Forspiro (*flutikason+salmeterol*) hamnade av misstag under rubriken Långverkande antikolinergika, LAMA i [inhalatorsammansättningen](https://vardgivarwebben.se/inhalatorsammansattningen). Tryckta exemplar med ovanstående fel har skickats ut, men versionen som ligger på vårdgivarwebben är rättad.

Nationell samverkan på läkemedelsområdet

Genom nationellt ordnat införande samverkar alla Sveriges regioner för att uppnå en jämlik, kostnadseffektiv och ändamålsenlig användning av nya läkemedel över hela landet. Rådet för nya terapier, NT-rådet, utser vilka läkemedel som ingår i nationell samverkan och ger rekommendationer om hur de ska användas.

Nationellt ordnat införande är en del av det nationella systemet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvården och förvaltas av Sveriges Kommuner och Regioner.

[Nationellt införande av läkemedel - Janusinfo.se](#)
[Vårdgivarwebben - regionalt styrdokument ordnat införande](#)

Uppdaterade riktlinjer för läkemedelsgenomgångar

Riktlinjerna för enkel respektive fördjupad läkemedelsgenomgång är uppdaterade, se [Vårdgivarwebben - Läkemedelsgenomgångar \(regionkronoberg.se\)](#). En checklista (se klickbar bild nedan eller Vårdgivarwebben), som sammanfattar riktlinjerna, finns som stöd.

En läkemedelsavstämning ("vad tar patienten för läkemedel?") är en förutsättning för att kunna utvärdera läkemedelsbehandlingen samt kunna fatta korrekta beslut kring denna.

Enkel läkemedelsgenomgång = läkemedelsavstämning + rimlighetsbedömning utifrån situation. Se punkt 1-2 i checklisten.

Fördjupad läkemedelsgenomgång = läkemedelsavstämning + systematisk analys av eventuella läkemedelsrelaterade problem. Se punkt 3-6 i checklisten.

CHECKLISTA FÖR GENOMGÅNG AV PATIENTENS LÄKEMEDELSORDINATIONER MED LÄNK TIPS

<p>1 LÄKEMEDELSAVSTÄMNING</p> <ul style="list-style-type: none"> Vilka läkemedel tar patienten (inkluderar recepta och/eller smittämmande?) Har patienten läkemedel på ett sätt i sin dos i sin tid? Be gärna patienten visa (ex inhalationsläkemedel) Har patienten svårigheter eller andra hälsoproblem? Är behandlingsformen lämplig? Förstår patienten syftet med behandlingen? 	<p>Lokala riktlinjer för läkemedelsgenomgångar</p> <p>Medicininstruktionerna</p> <p>Stöd vid läkemedelsbehandling - Region Skåne Kan läkemedlet krossas och/eller ges via sond?</p>
<p>2 UPPDATERA LÄKEMEDELSLISTAN</p> <p>Finns behov av fördjupad läkemedelsgenomgång? Nej = Dokumentera att enkel läkemedelsgenomgång är utförd via funktionsköpp "Genomgång" i läkemedelslistan i Cosmic. Läkemedelsrelaterade problem, åtgärder och uppföljning dokumenteras anslutnings i avsedda rutor eller hänvisas till journalanteckning. Ja - gå vidare till rugg 3 Läkemedelsanalys.</p>	<p>Lokala riktlinjer för läkemedelsgenomgångar</p>
<p>3 LÄKEMEDELSANALYS</p> <p>Finns indikation (dägnar) för varje läkemedel? Nej = sätt uttrycks ut</p> <p>Ja - för varje läkemedel bedöm:</p> <ol style="list-style-type: none"> Interaktioner med hjälp av funktion i läkemedelslistan i Cosmic/Pascal. Interaktionskännet med värdande läkemedel och/eller vissa kroniska funktions i Janusmed. Nyartikulation. Beräkna doser av eGFR vid behov (vid lägre värden och/eller avvikande kroppstext). Effekt enligt patient, labprover och/eller undersökningar. Om läkemedel med analgetiska effekter. Risk-strata i en varierande följord, kontraindikationer, graviditet, amning, blödningsrisk, fallrisk och påverkan på kognition. Biverkningar. Finns en funktion i både läkemedelslistan i Cosmic och Pascal där man ska biverkningar. Dokumentation. Behov av justering? Läkemedelsrel. Är läkemedlet rekommenderat i Kronoberg? 	<p>FASUTS användningsområde och läsnärdd. Kronoberg</p> <p>Brochurer för redigering av i ex PPI, beredningsplaner respektive opiatider</p> <p>Janusmed All Interaktionell kräver inloggning som är lätt att ordna.</p> <p>afgra för beräkning av absolut eGFR</p> <p>Referensintervall klistra klistra</p> <p>Janusmed All För info angående fosterperkeran eller amning krävs ingen inloggning.</p> <p>afpa - Erfarenhets- och evidensbaserad databas för beredningsläkemedel</p> <p>Läkemedelsbehandling för de mest sjuka och sköra äldre</p> <p>Diagnostisk checklista för förbättrad läkemedelsanvändning hos äldre (se sid 38)</p> <p>Indikatorer för god läkemedelsanvändning hos äldre</p> <p>Läkemedel som bör undvikas till äldre - Region Kronoberg</p> <p>Symtomskattning av möjliga läkemedelsrelaterade symptom, PHASE-20</p> <p>Rekommenderade läkemedel i Kronoberg</p>
<p>4 SAKNAS BEHANDLING? Till ställning till eventuellt behov av icke-farmakologisk/farmakologisk behandling.</p>	<p>Falkhälsa - formadsvanor (datab, alkohol, matvanor, fysisk aktivitet)</p> <p>"Säröbemb" - Recept på kaloriska drycker av inför sängande. Brochur "Sov Gatt"</p>
<p>5 UPPDATERA LÄKEMEDELSLISTAN igen och ge den till patienten. Har patienten recept? Informera patienten om eventuella förändringar.</p>	<p>Lokala riktlinjer för läkemedelsgenomgångar</p>
<p>6 DOKUMENTERA en fördjupad läkemedelsgenomgång är utförd via funktionsköpp "Genomgång" i läkemedelslistan i Cosmic. Läkemedelsrelaterade problem, åtgärder och uppföljning dokumenteras anslutnings i avsedda rutor eller hänvisas till journalanteckning.</p>	<p>Lokala riktlinjer för läkemedelsgenomgångar</p>

Vid frågor angående läkemedelsbehandling (ex kross/dela tabletter, remoterade läkemedel) - kontakta läkemedelsenheten tel 7990. För apotekarstöd i läkemedelsanalysen - skicka konsultationsremiss till läkemedelsenheten.

I riktlinjen för enkel läkemedelsgång har förtydligande kring rimlighetsbedömning gjorts:

"Utifrån inhämtade uppgifter ska läkaren kontrollera om läkemedelslistan är korrekt samt göra en bedömning om läkemedelsbehandlingen är ändamålsenlig och säker utifrån aktuell situation. Läkaren ska ta ställning till vilka läkemedelsrelaterade problem som kan lösas direkt genom utsättning, insättning, byte eller paus av ordination och vilka som kräver en fördjupad läkemedelsgenomgång".

En nyhet är att symtomskattningsskalan som kan användas för att hitta möjliga läkemedelsrelaterade symptom (PHASE-20) numera finns i blankettarkivet i Cosmic. Detta gör det möjligt att ersätta tidigare faxade/scannade skalor.

Som stöd för enhetens uppföljning av läkemedelsgenomgångar finns en applikation i QlikView, se [läkemedelsgenomgångar.qvw \(tkronoberg.se\)](#)

Kom ihåg att dokumentera genomgången i läkemedelslistan och skriv ut läkemedelslistan till patienten – allt i syfte att våra patienter får rätt läkemedel i rätt dos vid rätt tid.

Restnoterade och avregistrerade läkemedel

För aktuell information se [Vårdgivarwebben - Restnoterade läkemedel](#)

Ny version av utskriften läkemedelslista från Cosmic

Vi har nog alla träffat patienter som använder apotekets lista över aktuella recept som ordinationsunderlag i stället för läkemedelslistan. Även funderingar och missförstånd angående generiskt utbyte förekommer. Sedan en tid tillbaka har patienterna möjlighet att ta del av såväl läkemedelslista som lista över aktuella recept digitalt via 1177.se respektive läkemedelskollen.se, vilket gör det extra viktigt att hålla isär begreppen och hålla listorna uppdaterade.

Den nya utskriftsversionen har tagits fram genom samarbete mellan arbetsgrupp delobjekt läkemedel och arbetsgrupp som jobbar med patientsäkerhet inom läkemedelsområdet. Patientrepresentant har varit behjälplig i arbetet.

Vad är nytt?

- Ett förtydligande angående skillnaden mellan listorna ”Mina aktuella läkemedel” (LM-listan i Cosmic) och ”Aktuella recept” (apotekens lista)
Detta är en förteckning över vilka läkemedel du ska ta. För att se giltiga recept se förteckningen ”Aktuella recept” från apotek eller logga in på ”läkemedelskollen”.
- Informationen om generikautbytet har utökats för att bli tydligare. Det generiska namnet i fet stil istället för som tidigare handelsnamnet.
OBS! När du hämtar ditt läkemedel på apotek blir du ofta erbjuden ett likvärdigt läkemedel till ett lägre pris. Läkemedlet kan då få ett annat namn men innehåller samma aktiva ämne.
- Läkemedel som ska tas kontinuerligt har fått rubriken: ”Läkemedel som ska tas regelbundet”.

Mina aktuella läkemedel		Dennis Testpatient 19 251015-8351		REGION KRONOBERG	
<small>Detta är en förteckning över vilka läkemedel du ska ta. För att se giltiga recept se förteckningen "Aktuella recept" från apotek eller logga in på "läkemedelskollen".</small>					
<small>Listan gäller från 2022-01-18 (kasta den gamla listan)</small>					
<small>OBS! När du hämtar ditt läkemedel på apotek blir du ofta erbjuden ett likvärdigt läkemedel till ett lägre pris. Läkemedlet kan då få ett annat namn men innehåller samma aktiva ämne.</small>					
Läkemedel som ska tas regelbundet					
Läkemedel	Dosering	Behandlingstid	Behandlingsändamål/Information		
Enalapril 10 mg (enalapril) Tablett	1 tablett 1 gång per dagligen oralt	2105-05-25 - tills vidare	Mot förhöjt blodtryck Se OBS! nedan!		
Lergigan 25 mg (prometazin) Tablett	1 tablett 2 gånger dagligen oralt	2021-11-10 - tills vidare	Lugnande Här visas "Notera vid administrering"		
Läkemedel vid behov					
Läkemedel	Dosering	Behandlingstid	Behandlingsändamål/Information		
Alvedon 500 mg (paracetamol) Tablett	1-2 tabletter vid behov, högst 8 tabletter per dygn oralt	2018-01-18 - tills vidare	Mot smärta		
Pausade läkemedel					
Läkemedel	Dosering	Behandlingstid	Behandlingsändamål/Information		
Olanzapin 2.5 mg (olanzapin) Tablett	Pausad	Tillfälligt uppehåll	Forebygger återfall i bipolär sjukdom		
<small>OBS! Om du insjuknar i feber, kräkning, diarré eller om du får svårt att äta eller dricka ska du göra uppehåll med följande mediciner: Enalapril När du tillfrisknat kan du börja med medicinerna igen. Om du är sjuk längre än tre dagar kontakta din behandlande läkare.</small>					

Uppmärksamhetssignalen (UMS) ger ingen varning i läkemedelsmodulen för ändrade ATC koder

Just nu råder ett nationellt fel i kopplingen mellan läkemedelsmodulen och uppmärksamhetssignalen (UMS) för ATC-koder som ändrats. Det gör att en ordinator som förskriver ett läkemedel i läkemedelsmodulen där ATC-koden ändrats inte får en notifiering om det finns en överkänslighetsregistrering för läkemedlet. Under vecka åtta gick information om detta ut i chefslinjen och via Vårdgivarwebben:

[Vårdgivarwebben - Överkänslighetsvarning i uppmärksamhetssignalen \(UMS\) ger ingen varning i läkemedelsmodulen för ändrade ATC koder \(regionkronoberg.se\)](#)

Vi vill påminna om att även när överkänslighetsvarningen är kopplad till en korrekt ATC-kod så kan den aktuella substansen förekomma i kombinationsläkemedel med annan ATC-kod. Systemet är inte vattentätt, varför förskrivaren alltid bör kontrollera registrerade överkänslighetsvarningar manuellt inför nyinsättning.

Kommande utbildningar

- **Kronisk njursjukdom**, onsdagen den 9 mars 2022 **endast digitalt**, samma program för- och eftermiddag [Inbjudan](#) (anmälningstiden har gått ut).
- **Hjärtsviktsbehandling**, onsdagen den 27 april 2022, **på plats i Konserthuset Växjö eller digitalt**, samma program för- och eftermiddag. Anmälan senast 19 april: [Vårdgivarwebben - Utbildning om hjärtsviktsbehandling \(regionkronoberg.se\)](#)